

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **108701** (13) **U**
(51) МПК (2016.01)
A01C 7/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

<p>(21) Номер заявки: u 2016 01232</p> <p>(22) Дата подання заявки: 12.02.2016</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.07.2016</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.07.2016, Бюл.№ 14</p>	<p>(72) Винахідник(и): Ковтун Катерина Петрівна (UA), Векленко Юрій Анатолійович (UA), Броцак Іван Станіславович (UA), Глова Володимир Степанович (UA), Сеник Іван Іванович (UA), Кулька Віра Петрівна (UA), Болтик Наталя Петрівна (UA), Ворожбит Наталя Михайлівна (UA), Андрусик Олена Миколаївна (UA)</p> <p>(73) Власник(и): ТЕРНОПІЛЬСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ІНСТИТУТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, вул. Тролейбусна, 12, м. Тернопіль, 46027 (UA)</p>
--	--

(54) СПОСІБ СІВБИ КОНЮШИНОВО-ЗЛАКОВОЇ ТРАВСУМІШКИ

(57) Реферат:

Спосіб сівби конюшиново-злакової травосумішки включає сівбу лучних трав. При цьому насіння бобового компонента (конюшини лучної) висівають в одному напрямку, а злакового - перпендикулярно до нього.

UA 108701 U

Корисна модель належить до сільського господарства, а саме до кормовиробництва, і може бути використана в технологіях створення бобово-злакових лучних агрофітоценозів.

5 Сталий розвиток сільського господарства країни неможливий без відродження ефективного тваринництва, як однієї із складових продовольчої безпеки держави. На сьогодні за рівнем споживання м'яса і молока Україна значно поступається розвиненим країнам та імпортує значні їх об'єми.

10 Провідне місце у відродженні тваринництва належатиме галузі кормовиробництва в цілому, і лучного, зокрема. Стратегія розвитку цієї галузі, як і все сільське господарство, повинна базуватися на інноваційних, наукоємних технологіях, на принципах збереження довкілля, зменшення викидів парникових газів, сталого розвитку сільських територій [5].

В комплексі технологічних прийомів створення та ефективного використання лучних агрофітоценозів ключове місце займає розробка таких технологічних прийомів їх вирощування, які б забезпечували високу урожайність травостоїв та їх продуктивне довголіття [2].

15 Серед комплексу заходів, які сприяють підвищенню кормової продуктивності сіяних лучних агрофітоценозів, важливе місце займає оптимізація способів їх сівби та просторового розміщення рослин на одиниці площі. Вченими-луківниками проведено багато досліджень із вивчення даної проблематики, проте і надалі немає єдиної думки щодо оптимального способу сівби лучних трав.

20 Відомий спосіб сівби багаторічних трав, згідно з яким злакові та бобові компоненти травостою висівають окремими смугами, кожна з яких складається із декількох рядів зазначених компонентів. Недоліком даного способу є те, що в ньому насіння бобових і злакових трав висівається рядами, а міжряддя залишаються незасіяними, внаслідок чого в перший рік агрофітоценози лучних з лучних трав дуже забур'янені [1].

25 Як найближчий аналог взято спосіб посіву лукопасовищних травосумішок, згідно з яким насіння трав розсівається по поверхні ґрунту врозкид, після чого вкривається змоченою у воді солом'яною різкою шаром 3-5 см і прикочується гладким важким котком. Недоліком найближчого аналогу є те, що насіння розсівається по поверхні ґрунту і потребує застосування додаткових технологічних операцій на створення сприятливих умов для проростання насіння, що спричиняє зростання затрат на створення культурного сінокошу [4].

30 Задачею корисної моделі є розробка способу сівби конюшиново-злакової травосумішки.

Поставлена задача вирішується шляхом висівання конюшини лучної в одному напрямку, а злакового компонента - у перпендикулярному до нього.

35 Для вивчення питання ефективності способу сівби багаторічних травосумішок науковцями Тернопільської дослідної станції Інституту ветеринарної медицини НААН було закладено польовий дослід на колекційно-дослідному полі ВП НУБіП України "Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого".

Ґрунт дослідного поля чорнозем опідзолений. Травосумішка складалася із конюшини лучної сорту Павлина, тимофіївки лучної сорту Витава та пожитниці багатоквіткової сорту Удич.

40 Травостій створено на основі безпокритого літнього посіву багаторічних трав. Агрофітоценоз сформовано за загальноприйнятою технологією для сінокосів.

Розміри ділянок 35 м², повторність триразова, варіанти розміщені систематично послідовно.

45 Обліки урожаю зеленої маси сінокісних травостоїв здійснювалися за методикою Інституту кормів УААН укісним методом смуговим способом із наступним зважуванням. Отримані урожайні дані обробляли методом дисперсійного аналізу з використанням пакету програм на комп'ютері. Вміст сухої речовини в траві визначали термостатно-ваговим методом шляхом висушування зразків в термостаті при температурі 105 °С до постійної ваги [3].

При оцінці продуктивності річних способів сівби конюшиново-злакової сумішки встановлено, що вони суттєво виливали на вихід сухої речовини з одного гектара травостою, (таблиця 1).

Таблиця 1

Вихід сухої речовини конюшиново-злакового агрофітоценозу в перший рік життя залежно від способу сівби

Спосіб сівби	Вихід сухої речовини т/га		
	I укіс	II укіс	в сумі за два укуси
Рядковий (κ)	1,24	1,05	2,29
Перехресний	1,38	1,21	2,58
Роздільно-перехресний	1,45	1,26	2,71
НІР ₀₅ т/га	0,18	0,05	0,05

Аналізуючи продуктивність конюшиново-злакового агрофітоценозу першого року життя можна зробити висновок, що через несприятливі погодні умови під час вегетаційного періоду вона була низькою.

5 В першому укосі вихід сухої речовини знаходився на рівні 1,24-1,45 т/га, в другому 1,05-1,26 т/га, в сумі за два укоси 2,29-2,71 т/га.

Серед досліджуваних способів сівби конюшиново-злакової травосумішки найвищу урожайність в першому укосі забезпечило висівання бобового компонента в одному напрямку, а злакового - перпендикулярно до нього. Величина урожаю при ньому становила 1,45 т/га, тоді як при звичайному рядковому та перехресному посіві зазначені показники знаходилися нарівні, відповідно, 1,24 та 1,38 т/га.

10 Другий укіс конюшиново-злакового травостою відзначився дещо меншою продуктивністю за сухою речовиною, яка знаходилася в межах 1,05-1,26 т/га. Найвищою продуктивністю, як і в попередньому укосі, відзначився роздільно-перехресний спосіб сівби із продуктивністю 1,26 т/га.

15 Сумарний вихід сухої речовини (за два укоси) становив 2,29-2,71 т/га, залежно від способу сівби. Найменш ефективним виявився варіант із сівбою звичайним рядковим способом 2,29 т/га, дещо кращий результат забезпечила перехресна сівба (2,58 т/га). Найбільш ефективним варіантом досліду виявився той, де сівба проводилася роздільно-перехресним способом 2,71 т/га.

20 Способи сівби впливали також на масу однієї рослини конюшини лучної на кінець вегетації. Так, за сівби роздільно перехресним способом маса 1 рослини на кінець вегетації була найбільшою (3,0 г), при перехресному - дещо меншою (2,60 г), а при звичайному рядковому найменшою (2,21 г), (таблиця 2.).

25

Таблиця 2

Маса однієї рослини конюшини лучної на кінець
вегетації першого року життя при різних способах сівби, г

Спосіб сівби	Маса 1 рослини, г
Рядковий	2,20
Перехресний	2,60
Роздільно-перехресний	3,00

Таким чином, серед досліджуваних способів сівби найефективнішим виявився роздільно-перехресний, при якому насіння бобового компонента висівалося в одному напрямку, а злакового - у перпендикулярному до нього.

30 Джерела інформації:

1. Іскра В.І. Формування надземної та підземної маси бобово-злаковими травостоями залежно від способу сівби, складу травосумішки та удобрення / Іскра В.І. // Науковий вісник НАУ. - 2008. Вип. 129. - С. 136-144.

35 2. Концепція розвитку кормовиробництва в Україні на період до 2025 року [Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В., Бабич А.О. та інші]. Вінниця, ІКСГП НААН, 2014. - 12 с.

3. Методика проведення дослідів з кормовиробництва і годівлі тварин / [наук. ред. Бабич А.О.]. - К.: Аграрна наука, 1998. 77 с.

40 4. Пат. 79501 Україна МПК А01С14/00 Спосіб посіву лукопасовищних травосумішок / Пую В.Л., П'яста Л.А., Андрійчук О.В. Заявка № u201211930 від 16.10.2012. опубл. Бюл. № 85. 25.04.2013.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1379 "Деякі питання продовольчої безпеки". [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-%D0%BF>.

45

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб сівби конюшиново-злакової травосумішки, що включає сівбу лучних трав, який **відрізняється** тим, що насіння бобового компонента (конюшини лучної) висівають в одному напрямку, а злакового - перпендикулярно до нього.

Комп'ютерна верстка В. Мацело

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601